

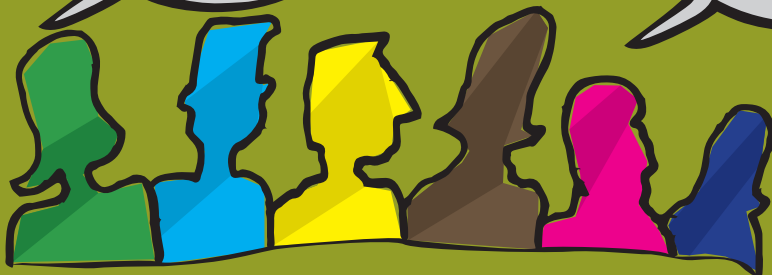
Współpraca z lekarzem: przydatne informacje dla pacjentów

CZEGO MOGĘ SIĘ
SPODZIEWAĆ?

JAK ZMIENIĆ
MOJEGO
LEKARZA?

CO ZROBIĆ, GDY
COŚ ZAWIEDZIE?

Comhairle na nDochtúirí Leighis
Medical Council

Spis treści

Cel broszury	5
Rozdział 1 – Świadomy pacjent	6
Partnerstwo	6
Co musi wiedzieć Państwa lekarz	7
Wywiad chorobowy	7
Informacje, które lekarz przekáže Państwu	7
Broszura pogładowa „Bezpieczeństwo pacjenta”	8
Zaufanie i szacunek	8
Aktywne współuczestnictwo	9
Państwa wartości i przekonania	9
Wyniki badań	9
Przekazywanie informacji	9
Planowanie opieki u schyłku życia	9
Przyzwolenie na edukację studentów	9
Rozważenie wpływu własnego stanu zdrowia na otoczenie	9
Rozdział 2 – Lekarze zaangażowani w Państwa leczenie	10
Lekarze pierwszego kontaktu (GP)	10
Lekarze szpitalni	10
Konsultanci	10
Lekarze szpitalni niebędący konsultantami	10
Stażyści	11
Lekarze środowiskowi	11
Lekarze w innych rolach	11
Jakie czynniki rozważyć przy wyborze lekarza	12
Telemedycyna	12
Co mam zrobić, gdy lekarz pierwszego kontaktu nie przyjmuje nowych pacjentów?	12
Mój lekarz mówi, że muszę znaleźć nowego lekarza. Czy jest to zgodne z etyką medyczną?	13
Czy to etyczne, aby lekarz, który nigdy mnie nie widział, mógł odmówić mi wizyty?	13
Co się stanie, jeśli przeprowadzam się w nowe miejsce lub chcę zmienić lekarza pierwszego kontaktu?	13
Kto jest odpowiedzialny za powiadamianie pacjentów i transfer dokumentacji medycznej, kiedy lekarz przechodzi na emeryturę, umiera lub przenosi praktykę do innej lokalizacji?	13
Mój lekarz odchodzi z rejonu. Czy ktoś może pomóc mi go odnaleźć?	14

Rozdział 3 – Czego mogę oczekiwać od mojego lekarza?	15
Jak będzie wyglądać Państwa zaangażowanie?	15
Wyrażenie lub odmowa zgody na leczenie	15
Zgoda w sytuacji, gdy pacjent ma trudności ze zrozumieniem lub komunikacją	16
Obecność osoby towarzyszącej podczas badań natury intymnej	17
Prywatność i poufność	17
Sposoby udostępniania Państwa informacji	17
Własnoręczne zdobywanie informacji	18
Materiały internetowe	18
Opinie z innych źródeł	18
Dokumentacja medyczna	18
Gdy zdarzy się coś nieprzewidzianego	19
Rozdział 4 – Rola Rady Lekarskiej	20
Rejestracja w Radzie Lekarskiej	21
Specjalizacje medyczne	21
Zażalenia i skargi	22

Cel broszury

Celem niniejszej broszury jest zapewnienie Państwu pomocy w uzyskaniu najlepszej opieki zdrowotnej w drodze współpracy z lekarzami i innymi pracownikami służby zdrowia. Wyjaśnia ona, jacy lekarze mogą być zaangażowani w proces leczenia, czego mogą Państwo oczekiwać z ich strony oraz jak wspólnie z nimi mogą Państwo usprawnić swoją opiekę medyczną. Broszura przedstawia też rolę Rady Lekarskiej oraz zawiera wskazówki pomocne przy poszukiwaniu informacji o zdrowiu i służbie zdrowia.

Broszura została przygotowana dla pacjentów i ogółu społeczeństwa. Nie stanowi ona części Przewodnika po etyce zawodowej i zasadach profesjonalnego postępowania (Guide to Professional Conduct and Ethics), definiującego standardy opieki, których pacjenci powinni oczekiwać od swoich lekarzy.

Rozdział 1 – Świadomy pacjent

Ten rozdział wyjaśnia, w jaki sposób mogą Państwo współuczestniczyć we własnym leczeniu. Zaangażowanie się w proces leczenia i związane z nim decyzje zapewni Państwu lepsze doświadczenia opieki zdrowotnej, może także przełożyć się na poprawę stanu zdrowia.

Partnerstwo

Partnerstwo – wspólne działanie lekarzy i pacjentów – jest jednym z trzech filarów dobrej praktyki zawodowej, stanowiących podstawę naszego Przewodnika po etyce zawodowej i zasadach profesjonalnego postępowania.¹

Partnerstwo opiera się na dobrej komunikacji, zaufaniu i wzajemnym szacunku.

Dobra komunikacja jest konieczna, aby lekarze mogli Państwa skutecznie diagnozować i leczyć. Muszą oni poznać i zrozumieć następujące zagadnienia:

- historia medyczna;
- objawy choroby;
- styl życia;
- indywidualne preferencje; oraz
- osobiste przekonania.

Aby pomóc lekarzowi w tym wywiadzie, należy odpowiadać na wszystkie pytania w sposób obszerny i szczerzy. Powinni Państwo w możliwie wyczerpujący sposób przekazać informacje o swoim zdrowiu, obawach lub zmartwieniach, jak też oczekiwaniach.

¹ www.medicalcouncil.ie/News-and-Publications/Reports/Guide-to-Professional-Conduct-and-Ethics-8th-Edition-2016-.pdf

Co musi wiedzieć Państwa lekarz

Wywiad chorobowy

Lekarze będą zazwyczaj chcieli poznać Państwa historię medyczną, która obejmuje:

- poprzednie choroby i dolegliwości; oraz
- wcześniejsze pobyty w szpitalu wraz z powodami hospitalizacji.

Wywiad obejmuje również informacje dotyczące Państwa rodziców i członków rodziny, szczególnie w przypadku, gdy jakiegokolwiek schorzenia lub przypadłości występują powszechnie u spokrewnionych osób;

- **Stan zdrowia, objawy chorobowe i wszystkie przyjmowane leki**
Do leków zaliczają się także specyfiki dostępne bez recepty i preparaty ziołowe. Powinniście Państwo opisać swoje objawy i przedstawić lekarzowi wszelkie obawy dotyczące stanu zdrowia.
- **Inne osobiste informacje**
Poznanie przez lekarza Państwa uwarunkowań społecznych i stylu życia może pomóc w lepszym zrozumieniu ogólnego stanu Państwa zdrowia. Należy szczerze odpowiadać na pytania i poinformować lekarza o wszystkim, co uważają Państwo za istotne w kontekście potencjalnego wpływu na decyzje dotyczące przebiegu leczenia.

Informacje, które lekarz przekaże Państwu

Lekarze także przekażą Państwu informacje ze swojej strony. Powinni oni dokładnie wytłumaczyć postawioną diagnozę i opcje leczenia oraz wyjaśnić, jak przyjmować leki, które przepisali.

Należy uważnie ich wysłuchać i w razie potrzeby poprosić o dokładniejsze informacje odnośnie:

- stanu zdrowia;
- opcji leczenia; lub
- przepisanych leków.

Powinni Państwo zapytać o wszelkie zagadnienia, które wydają się niejasne lub budzą wątpliwości.

Broszura poglądowa „Bezpieczeństwo pacjenta”

Pomocą może posłużyć Państwu zapoznanie się z broszurą HSE pt. „Bezpieczeństwo pacjenta: Bezpieczniej jest zapytać”.² Zawiera ona szereg przydatnych porad i wskazówek, np.:

- przed umówioną wizytą warto jest zapisać pytania, aby nie zapomnieć poprosić o poradę czy potrzebne informacje;
- należy przygotować i mieć ze sobą listę przyjmowanych leków;
- podczas konsultacji zaleca się robić notatki; oraz
- można poprosić członka rodziny lub znajomą osobę o towarzyszenie podczas wizyty, aby pomogła ona w zadawaniu pytań i przypomniwała Państwu o wszystkich sprawach, które mogły zostać pominięte lub zapomniane.

Powinni Państwo poinformować lekarza w przypadku chęci lub zamiaru:

- zmiany planu leczenia;
- rozważenia innych opcji; lub
- uzyskania opinii innego lekarza odnośnie diagnozy lub leczenia.

Zaufanie i szacunek

Zaufanie i wzajemny szacunek są ważnymi aspektami każdej współpracy. Lekarz powinien zapewnić Państwu właściwą opiekę i leczenie. Powinien też uszanować Państwa godność, prywatność i podjęte wybory. W zamian powinniście Państwo pamiętać o przestrzeganiu terminów wizyt, a w przypadku gdy jest to niemożliwe, poinformować lekarza o tym fakcie.

Powinni Państwo uzgodnić z lekarzem plan leczenia. Istotną sprawą dla zachowania Państwa zdrowia oraz zapewnienia bezpieczeństwa innych osób jest przyjmowanie leków zgodnie z zaleceniami i ukończenie procesu leczenia, nawet wtedy, gdy objawy chorobowe minęły.

² www.hse.ie/eng/services/yourhealthservice/focus/ask.html

Aktywne współuczestnictwo

Aktywny udział w procesie leczenia nie tylko zapewni Państwu lepsze doświadczenia w zakresie opieki zdrowotnej, ale przynosi też korzyści otoczeniu. Należy więc zadawać pytania i postępować zgodnie z planem leczenia.

Państwa wartości i przekonania

Powinni Państwo także poruszać tematy oraz podejmować decyzje odnośnie opieki zdrowotnej w zgodności z własnymi wartościami i przekonaniami.

Wyniki badań

Należy dowiadywać się o wyniki wykonanych badań (nie zakładać, że brak wiadomości oznacza, że wszystko jest w porządku).

Przekazywanie informacji

Powinni Państwo upewnić się, że nowy lekarz posiada wszystkie istotne informacje w przypadku, gdy opieka lub proces leczenia zostają przekazane innemu lekarzowi lub placówce.

Planowanie opieki u schyłku życia

Powinni Państwo poinformować lekarza o swoich życzeniach odnośnie opieki zdrowotnej w schyłkowym okresie życia.

Przyzwolenie na edukację studentów

Wyrażenie zgody na obserwowanie i udział studentów w procesie leczenia pomoże kolejnym pokoleniom lekarzy zdobywać wiedzę, z korzyścią dla pacjentów i społeczeństwa w przyszłości. Mogą Państwo jednak odmówić obecności nadzorowanych studentów podczas konsultacji.

Rozważenie wpływu własnego stanu zdrowia na otoczenie

W przypadku dolegliwości lub choroby, które mogłyby zagrazać innym osobom powinni Państwo mieć świadomość wpływu swojego zachowania na otoczenie. Należy zapytać, w jaki sposób Państwa choroba lub infekcja przenoszona jest w środowisku i postępować zgodnie z zaleceniami zapobiegającymi jej rozprzestrzenianiu.

Rozdział 2 – Lekarze zaangażowani w Państwa leczenie

Lekarze posiadają szeroki zakres umiejętności, doświadczeń i ról, odzwierciedlonych w szeregu stanowisk i zajmowanych pozycji. Ich wyjaśnienia zostały zamieszczone poniżej.

Lekarze pierwszego kontaktu (GP)

Większość pacjentów z chorobami i dolegliwościami kieruje się do swojego lekarza pierwszego kontaktu – zwanego też lekarzem rodzinnym (General Practitioner, GP). Jeśli lekarz pierwszego kontaktu jest zarejestrowany w Dziale Specjalistów Rejestru Rady Lekarskiej, oznacza to, że ukończył uznane szkolenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych, co pozwala mu/jej świadczyć osobiste i stałe usługi opieki zdrowotnej w danej społeczności. Jeśli nie posiadają Państwo lekarza pierwszego kontaktu, można skorzystać z opcji jego wyszukania w sekcji „Znajdź lekarza pierwszego kontaktu” (Find a GP)³ witryny internetowej Irlandzkiego Kolegium Lekarzy Pierwszego Kontakt (Irish College of General Practitioners).⁴

Jeśli schorzenie wymaga specjalistycznego postępowania lub leczenia, lekarz pierwszego kontaktu skieruje Państwa do szpitala. Pewne usługi specjalistyczne, włączając w to nagłe wypadki oraz świadczenia w zakresie zdrowia seksualnego, są ponadto dostępne bez skierowania od lekarza pierwszego kontaktu.

Lekarze szpitalni

Szpitaly zatrudniają lekarzy ze wszystkich szczebli kariery medycznej. Wielu z nich pracuje w zespołach o różnym poziomie doświadczenia i wiedzy, oraz jako pielęgniarki/pielęgniarze i inni pracownicy służby zdrowia. W zależności od schorzenia lub dolegliwości mogą Państwo znajdować się pod opieką kilku lub kilkunastu różnych lekarzy. Zespół szpitalny może obejmować następujące osoby:

Konsultanci

Są to lekarze, którzy spełniają zwykle następujące warunki:

- ukończyli uznaną specjalizację i są uprawnieni do pracy bez nadzoru w placówkach służby zdrowia lub gabinetach prywatnych; oraz
- są zarejestrowani w Dziale Specjalistów Rejestru Rady Lekarskiej⁵.

Lekarze szpitalni niebędący konsultantami

Lekarze szpitalni niebędący konsultantami, tacy jak starszy stażyści, specjaliści i lekarze w trakcie specjalizacji, odbywają specjalistyczne szkolenie w danej dziedzinie (na przykład chirurgii, psychiatrii lub anestezjologii), trwające zazwyczaj cztery do sześciu lat, w zależności od specjalizacji. W tym czasie pracują oni w praktyce klinicznej pod nadzorem konsultanta, a także uczą się od swoich starszych stażem współpracowników i studium.

³ www.icgp.ie/go/find_a_gp

⁴ www.icgp.ie

⁵ Określenie „konsultant” używane jest w polityce personalnej/działach zasobów ludzkich (w tym w dziedzinie kadr medycznych). Termin „konsultant” nie figuruje w Ustawie o zawodzie lekarza z roku 2007 (Medical Practitioners Act 2007). W praktyce konsultanci nie zawsze są podmiotami zarejestrowanymi w Dziale Specjalistów Rejestru Lekarzy.

Starszy stażyści (Senior House Officers) to zwykle lekarze na wczesnym etapie specjalizacji. Lekarze praktykujący na uznanych stanowiskach szkoleniowych są zarejestrowani w Dziale Specjalistów na Stażu w Rejestrze Rady Lekarskiej. Jeśli starszy stażysta lub lekarz specjalista nie wykonuje swojego zawodu na uznanym stanowisku szkoleniowym, będzie zarejestrowany w Dziale Ogólnym w/w Rejestrze.

Nie wszyscy lekarze kończą specjalizację. Niektórzy kontynuują zdobywanie wiedzy i doświadczenia w drodze kariery zawodowej, często specjalizując się w określonym aspekcie wybranej dziedziny. Wchodzą oni w skład zespołu kierowanego przez konsultanta i pracują pod jego/jej wytycznymi. Tacy lekarze są zarejestrowani w Dziale Ogólnym Rejestru Rady Lekarskiej.

Stażyci

Stażyci to lekarze odbywający szkolenie w pierwszym roku po ukończeniu studiów medycznych.

Absolwenci muszą pomyślnie ukończyć ten rok pracy, który łączy naukę i szkolenie z zapewnianiem opieki zdrowotnej. Ich praca z pacjentami jest nadzorowana. Stażyści są zarejestrowani w Dziale Specjalistów na Stażu w Rejestrze Rady Lekarskiej.

Lekarze środowiskowi

Lekarze środowiskowi pracują w szkołach i stacjonarnych placówkach opieki, a także w więzieniach i zakładach zdrowia psychicznego oraz medycyny pracy.

Lekarze w innych rolach

Niektórzy lekarze nie pracują bezpośrednio z pacjentami. Należą do nich specjaliści ds. zdrowia publicznego, lekarze zajmujący stanowiska kierownicze oraz pracujący w laboratoriach. Choć pacjenci zwykle nie mają z nimi styczności, zapewniają oni kluczowy wkład w funkcjonowanie opieki zdrowotnej.

Jakie czynniki rozważyć przy wyborze lekarza

Przed wyborem lekarza powinni Państwo rozważyć następujące czynniki:

- **Status rejestracji lekarza**
Mogą Państwo sprawdzić w naszej witrynie internetowej. Poszczególne rodzaje rejestracji zostały wyjaśnione w Rozdziale 4. Jeśli szukają Państwo np. lekarza z praktyką prywatną do przeprowadzenia zabiegu kosmetycznego, ważne będzie, aby sprawdzić, czy jego/jej rejestracja do wykonywania zawodu obejmuje specjalizację z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej;
- **Dostępność i dojazd do gabinetu, szpitala lub przychodni**
Jest to ważne w przypadku usług świadczonych przez lekarzy pierwszego kontaktu (w tym wizyt domowych) lub konieczności odbywania regularnych wizyt w przychodni lub szpitalu w ramach opieki pozabiegowej lub pooperacyjnej;
- **Dogodność praktyki względem Państwa potrzeb**
Na przykład w ujęciu terminów wizyt i opieki poza godzinami otwarcia placówki.

Przed konsultacją lub podjęciem terapii lekarz musi poinformować pacjenta o szacowanych kosztach. Wielu lekarzy robi to, publikując cennik świadczeń w swoich gabinetach lub na stronach internetowych.

Od lekarzy wymaga się uczciwości w reklamowaniu swoich usług. Informacje dotyczące ich oferty powinny być dokładne, oparte na faktach i niewprowadzające w błąd.

Telemedycyna

Telemedycyna polega na wykorzystaniu technologii, takich jak telefonia, Internet, aplikacje mobilne i komunikator Skype, do świadczenia pacjentom usług opieki zdrowotnej. Państwa lekarz pierwszego kontaktu lub lekarz szpitalny może korzystać z usług telemedycznych wraz z konsultacjami bezpośrednimi.

Jeśli rozważają Państwo skorzystanie z leczenia lub porady za pomocą serwisu telemedycznego u lekarza, z którym wcześniej nie mieli Państwo kontaktu, należy sprawdzić, czy jest on/ona zarejestrowany w Radzie Lekarskiej. Lekarze mieszkający w innych krajach i świadczący usługi pacjentom w Irlandii za pośrednictwem Internetu lub telefonu powinni mieć zarejestrowane prawo do wykonywania zawodu w Radzie Lekarskiej, gdyż wymaga się od nich praktyki w takich samych standardach, jak od innych lekarzy pracujących w Irlandii. Rada może przyjąć skargę odnośnie praktyki takiego lekarza, jeśli pacjent życzy sobie ją złożyć.

Należy pamiętać, że telemedycyna nie jest w stanie zastąpić związku pacjenta ze swoim lekarzem pierwszego kontaktu ani zapewnić korzyści płynących z konsultacji bezpośrednich i badań przedmiotowych, dzięki którym opieka jest bezpieczniejsza oraz bardziej skuteczna.

Co mam zrobić, gdy lekarz pierwszego kontaktu nie przyjmuje nowych pacjentów?

Może się zdarzyć, że gabinety lekarzy pierwszego kontaktu mają pełną listę pacjentów i nie są w stanie przyjąć nowych osób. W takiej sytuacji powinni Państwo udać się do innej przychodni w najbliższej okolicy, a następnie przenieść się do pierwotnie wybranego lekarza pierwszego kontaktu, gdy ponownie zacznie on/ona przyjmować nowych pacjentów.

Mój lekarz mówi, że muszę znaleźć nowego lekarza. Czy jest to zgodne z etyką medyczną?

Czasami relacja pomiędzy lekarzem i pacjentem pogarsza się. W takich przypadkach najlepiej dla obu stron będzie zakończyć związek. Problem może dotyczyć na przykład długotrwałych nieporozumień odnośnie przebiegu leczenia. Lekarze mogą również odmówić leczenia lub nakazać opuszczenie gabinetu, jeśli pacjent jest agresywny fizycznie lub słownie względem ich samych lub członków personelu.

Lekarze nie powinni przerywać relacji z pacjentem z powodu posiadanych przez nich opinii odnośnie danej osoby, stylu życia lub przekonań, albo wskutek złożenia przez Państwa skargi ich dotyczącej.

Porady odnośnie transferu dokumentacji medycznej znajdują się w sekcji poniżej.

Czy to etyczne, aby lekarz, który nigdy mnie nie widział, mógł odmówić mi wizyty?

To zależy od okoliczności. Specjaliści, na przykład, zazwyczaj przyjmują tylko pacjentów skierowanych do nich przez lekarza pierwszego kontaktu i mogą zasadnie odmówić wizyty osobie bez skierowania. Także niektórzy lekarze pierwszego kontaktu mogą mieć pełną listę pacjentów i nie być w stanie przyjąć nowych osób.

Lekarze nie mogą odmówić Państwu wizyty z powodu posiadanych przez nich opinii odnośnie danej osoby, stylu życia ani Państwa przekonań.

Co się stanie, jeśli przeprowadzam się w nowe miejsce lub chcę zmienić lekarza pierwszego kontaktu?

Jeśli chcą Państwo zmienić lekarza pierwszego kontaktu, należy zgłosić się do lokalnej przychodni i poprosić o zarejestrowanie, podając przy tym dane swojego poprzedniego lekarza, aby możliwe było zorganizowanie transferu dokumentacji medycznej.

Kto jest odpowiedzialny za powiadamianie pacjentów i transfer dokumentacji medycznej, kiedy lekarz przechodzi na emeryturę, umiera lub przenosi praktykę do innej lokalizacji?

Jeśli życzą sobie Państwo zmienić lekarza lub jeśli lekarz przechodzi na emeryturę albo odchodzi z rejonu, Państwa dokumentacja medyczna może zostać przekazana innemu lekarzowi. Lekarz planujący zakończenie kariery lub zmianę lokalizacji praktyki powinien z wyprzedzeniem o tym powiadomić, kontaktując się z Państwem i prosząc o zgodę na przekazanie dokumentacji medycznej nowemu lekarzowi.

W przypadku zgonu lekarza Państwa dokumentacja medyczna zostaje zwykle przejęta przez innego lekarza w danej przychodni lub przejmującego daną praktykę. Dokumentacja może też zostać Państwu zwrócona w celu przekazania wybranemu nowemu lekarzowi pierwszego kontaktu.

Mój lekarz odchodzi z rejonu. Czy ktoś może pomóc mi go odnaleźć?

Rada Lekarska nie udostępnia adresów lekarzy. Jeśli Państwa lekarz zmienia lokalizację praktyki, powinien pomóc w przekazaniu Państwa dokumentacji medycznej innemu lekarzowi (patrz pytanie powyżej).

Rozdział 3 – Czego mogę oczekiwać od mojego lekarza?

Przewodnik Rady Lekarskiej po etyce zawodowej i zasadach profesjonalnego postępowania⁶ określa standardy praktyki zawodowej w zawodzie lekarza. Zawiera również więcej informacji dotyczących zagadnień ujętych w niniejszym rozdziale.

Jako pacjent mogą Państwo oczekiwać od lekarzy:

- zapewnienia właściwej opieki,
- traktowania z szacunkiem,
- stawiania Państwa dobra na pierwszym miejscu,
- uczciwości i postawy godnej zaufania,
- wyraźnej i zrozumiałej komunikacji.

Jak będzie wyglądać Państwa zaangażowanie?

Od lekarzy oczekuje się jasnej komunikacji, obejmującej wysłuchanie Państwa i udzielenie odpowiedzi na ewentualne pytania i wątpliwości, jak też wyjaśnienie dolegliwości i sposobów leczenia w sposób zrozumiały dla pacjenta.

To Państwo jako pacjent podejmujecie decyzje i dokonujecie wyborów odnośnie swojej opieki zdrowotnej i procesu leczenia.

Wyrażenie lub odmowa zgody na leczenie

Lekarze mogą przeprowadzać oględziny, badania i procedury medyczne wyłącznie za zgodą, która jest zwykle udzielana przez samego pacjenta lub – w przypadku dzieci w wieku poniżej 16 lat – przez rodzica lub opiekuna. Lekarz powinien pomóc Państwu w podjęciu właściwych decyzji poprzez zapewnienie jasnych i zrozumiałych informacji. Jeśli sobie tego Państwo życzą, można poprosić o obecność osoby towarzyszącej podczas rozmowy o Państwa stanie zdrowia i procesie leczenia.

Przed poproszeniem o zgodę Państwa lekarz wyjaśni proponowany przebieg postępowania wraz z uzasadnieniem, włączając w to:

- udzielenie informacji o stanie Państwa zdrowia lub chorobie oraz o potencjalnych skutkach niepodjęcia leczenia;
- przedstawienie różnych opcji terapii;

⁶ www.medicalcouncil.ie/News-and-Publications/Reports/Guide-to-Professional-Conduct-and-Ethics-8th-Edition-2016-.pdf

- wyjaśnienie przebiegu badania lub leczenia dla każdej opcji;
- powiadomienie o wszelkich powszechnych lub poważnych skutkach ubocznych badań lub terapii, wraz z poinformowaniem pacjenta o tym, czy leczenie będzie bolesne i metodach uśmierzania bólu;
- poinformowanie o wszelkich powszechnych lub poważnych zagrożeniach związanych z procesem leczenia.

Zakres przekazanych przez lekarza informacji zależy od Państwa preferencji, rodzaju schorzenia i odnośnego leczenia.

Mają Państwo prawo odmówić oględzin, badania lub leczenia. Na każdym etapie postępowania mogą Państwo zmienić zdanie i wycofać wyrażoną zgodę lub wyrazić ją w odniesieniu do terapii, na którą uprzednio się nie zgodzaliście.

Zgadzając się na zabieg medyczny, zostaniecie Państwo poproszeni o jasne wyrażenie swojego przyzwolenia poprzez:

- wypowiedzenie słów zgody lekarzowi; lub
- wyrażenie zgody przez działanie, na przykład, podanie ręki w celu zmierzenia ciśnienia krwi; lub
- podpisanie formularza zgody.

Zgoda w sytuacji, gdy pacjent ma trudności ze zrozumieniem lub komunikacją

Pewne schorzenia, takie jak demencja, lub upośledzenia typu trudności w uczeniu się, wpływają na zdolność osoby do rozumienia informacji oraz podejmowania lub komunikowania swoich decyzji. Lekarze muszą dokładnie ocenić takich pacjentów i zapewnić im dodatkowe wsparcie w celu pomocy w podjęciu samodzielnej decyzji.

Jeśli pacjent nie jest w stanie zrozumieć sytuacji w stopniu wystarczającym do dokonania wyboru, decyzja odnośnie zgody lub jej braku może zostać podjęta przez osobę spokrewnioną lub opiekuna prawnego upoważnionego do podejmowania decyzji w imieniu pacjenta. Jeśli brak osoby mającej prawo do podejmowania decyzji, lekarze muszą sami zdecydować, jaka droga leczenia leży w najlepszym interesie pacjenta.

Więcej informacji odnośnie procesu wyrażania zgody można znaleźć w naszym Przewodniku po etyce zawodowej i zasadach profesjonalnego postępowania⁷ oraz w Ogólnokrajowej Polityce Zgody HSE (HSE's National Consent Policy).⁸

⁷ www.medicalcouncil.ie/News-and-Publications/Reports/Guide-to-Professional-Conduct-and-Ethics-8th-Edition-2016-.pdf

⁸ www.hse.ie/eng/about/Who/qualityandpatientsafety/National_Consent_Policy/

Obecność osoby towarzyszącej podczas badań natury intymnej

Podczas badania lekarze starają się, aby czuli się Państwo komfortowo. Wyjaśnią potrzebę przeprowadzenia badania oraz jego przebieg. Muszą także zaoferować Państwu opcję osoby towarzyszącej⁹ przed wykonaniem badania intymnego. Ma to na celu zapewnienie właściwego jego przeprowadzenia. Badania natury intymnej obejmują zwykle obszar piersi, narządów płciowych lub odbytu. Od Państwa zależy, czy zdecydujecie się na obecność osoby towarzyszącej podczas badania. Jeśli osoba towarzysząca nie jest dostępna, możecie Państwo przełożyć badanie na późniejszy termin lub poddać się mu bez obecności takiej osoby.

Jeśli poproszą Państwo swojego lekarza o osobę towarzyszącą i prośba zostanie odrzucona, należy zażądać przeprowadzenia badania przez innego lekarza.

Prywatność i poufność

Państwa lekarz będzie prowadził ewidencję stanu zdrowia i leczenia w dokumentacji medycznej, która może obejmować także nagrania obrazowe i dźwiękowe oraz informacje przekazane przez osoby trzecie, takie jak krewni.

Wymaga się od lekarza zachowywania poufności danych. Na Państwu samych spoczywa decyzja o poinstruowaniu lekarza, komu może on/ona przekazać te informacje lub kogo włączyć do procesu konsultacji. Oznacza to, że powinni Państwo poinformować swojego lekarza, jeśli chcecie, aby członkowie rodziny otrzymywali określone informacje lub byli obecni podczas konsultacji, lub że nie życzyście sobie włączenia w leczenie ani informowania osób bliskich.

Czasami ujawnienie pewnych informacji jest wymagane od lekarza na mocy prawa.¹⁰

Sposoby udostępniania Państwa informacji

Informacje odnośnie Państwa osoby są udostępniane poufnie w obrębie zespołu opieki zdrowotnej, który zajmuje się Państwa opieką lub leczeniem. Członkowie takich zespołów mogą obejmować pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel pomocniczy. Wiedza o Państwa zdrowiu i leczeniu pomaga im zapewnić bezpieczną i skuteczną opiekę.

Państwa informacje są też udostępniane w przypadkach, gdy odpowiedzialność za opiekę jest przekazywana pomiędzy poszczególnymi lekarzami. Dzieje się tak, kiedy:

- Państwa lekarz pierwszego kontaktu zmienia lokalizację praktyki, przechodzi na emeryturę lub umrze (patrz Rozdział 2);
- zostają Państwo skierowani do lekarza specjalisty;

⁹ Osoba towarzysząca: Na przykład pielęgniarka lub członek rodziny, który towarzyszy lekarzowi podczas badania przedmiotowego pacjenta przeciwnej płci.

¹⁰ Więcej informacji można znaleźć w Przewodniku po etyce zawodowej i zasadach profesjonalnego postępowania, ustęp 31 pt. „Ujawnianie informacji bez zgody” na stronie internetowej www.medicalcouncil.ie/News-and-Publications/Reports/Guide-to-Professional-Conduct-and-Ethics-8th-Edition-2016-.pdf

- w środowisku szpitalnym nowe zespoły lekarzy i pielęgniarek zostają zaangażowane w opiekę nad Państwem.¹¹

W takich sytuacjach informacje odnośnie Państwa osoby i leczenia zostaną udostępnione osobom przejmującym opiekę. Ponadto, w momencie wypisania ze szpitala Państwa konsultant prześle lekarzowi pierwszego kontaktu informacje o leczeniu i zapewnionej opiece.

Własnoręczne zdobywanie informacji

Materiały internetowe

Jeśli chcą Państwo dowiedzieć się więcej o swoim zdrowiu lub chorobie, możecie poprosić lekarza o wskazanie wiarygodnych źródeł informacji. Mogą to być publikacje organizacji charytatywnych, instytucji medycznych lub organów rządowych. Wiele informacji jest dostępne online. Należy jednak zachować ostrożność podczas korzystania z Internetu w celach informacyjnych bez zasięgnięcia porady lekarza lub innego pracownika służby zdrowia. Pewne strony internetowe mogą być nierzetelne, wprowadzać w błąd lub fałszywie przedstawiać fakty. Przestrzeganie zaleceń z nich pochodzących może narazić Państwa na ryzyko.

Opinie z innych źródeł

Jeśli są Państwo niezadowoleni z proponowanego planu leczenia lub chcą uzyskać dodatkową pewność odnośnie jego zasadności, możecie zasięgnąć opinii innego lekarza. Państwa lekarz nie będzie zwykle miał nic przeciwko poleceniu innego profesjonalisty lub skierowaniu Państwa do innego lekarza pierwszego kontaktu lub specjalisty.

Dokumentacja medyczna

Państwa dokumentacja medyczna będzie przechowywana przez gabinet lekarski, szpital lub przychodnię zapewniającą Państwu opiekę w okresie istotnym dla procesu leczenia oraz przez co najmniej osiem lat po ostatniej podjętej terapii.

Mają Państwo prawo wglądu w swoją dokumentację medyczną, za wyjątkiem rzadkich przypadków, w których lekarz uzna, że mogłoby to poważnie Państwu zagrozić. Lekarz może pobrać niewielką opłatę tytułem kosztów przygotowania kopii dokumentów. Przed przekazaniem Państwu dokumentacji lekarze muszą usunąć z niej wszelkie informacje odnoszące się do innych osób, chyba że osoby te wyraziły zgodę na ujawnienie Państwu tych danych.

¹¹ Działanie takie jest czasami określane terminem „przekazania klinicznego”.

Gdy zdarzy się coś nieprzewidzianego

Opieka medyczna bywa procesem złożonym i trudnym, co oznacza, że nie zawsze pacjenci uzyskują poprawę stanu zdrowia pomimo zastosowania najlepszych sposobów leczenia. Czasami błąd skutkujący szkodą dla pacjenta popełnia lekarz lub nieprzewidziane powody pogarszają sytuację bez niczyjej winy. W każdym z takich przypadków mają Państwo prawo do uczciwego, otwartego i niezwłocznego wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, sposobów zbadania sprawy i poznania kroków, jakie zostaną podjęte, aby zapobiec ponownemu wystąpieniu sytuacji.

Czasami mogą Państwo nie zgadzać się z lekarzem odnośnie właściwego dla Państwa procesu leczenia. Jeśli niemożliwe jest dojście do porozumienia, lekarz może zorganizować szerszą dyskusję z niezależnymi lekarzami lub innymi osobami w celu próby rozwiązania sprawy.

Jeśli chcą Państwo złożyć skargę na zachowanie lub praktyki lekarza, należy zwykle rozpocząć od zasygnalizowania problemu samemu lekarzowi lub szpitalowi/przychodni. Jeśli nie są Państwo zadowoleni z wyniku takiego działania, możecie złożyć oficjalną skargę na ręce lekarza. W przypadku poważniejszych kwestii skargę należy skierować do Rady Lekarskiej (patrz Rozdział 4).

Rozdział 4 – Rola Rady Lekarskiej

Rada Lekarska (Medical Council) została ustanowiona prawnie w celu uregulowania zawodu lekarza w Irlandii. Jej głównym obowiązkiem jest ochrona społeczeństwa poprzez promowanie najwyższych standardów zawodowych praktyki lekarskiej w Republice Irlandii.¹² W tym celu Rada Lekarska:

- prowadzi Rejestr Lekarzy Medycyny (Register of Medical Practitioners) – obejmujący wszystkich lekarzy na mocy prawa upoważnionych do wykonywania usług medycznych w Irlandii. Zarejestrowanego lekarza można wyszukać w Rejestrze, jeśli zna się jego imię i nazwisko lub numer rejestracyjny;¹³
- określa standardy jakości edukacji i szkoleń medycznych na terenie Irlandii;¹⁴
- nadzoruje kontynuację uczenia się i rozwoju umiejętności lekarzy za pośrednictwem wymogów kompetencji zawodowych;¹⁵
- promuje dobre praktyki medyczne;¹⁶ oraz
- rozpatruje skargi złożone przeciwko lekarzom. Mogą Państwo zapoznać się z naszymi wytycznymi odnośnie składania skarg.¹⁷

Rada Lekarska składa się z 25 członków – 13 osób spoza dziedziny medycyny mianowanych przez Ministra Zdrowia i 12 lekarzy.¹⁸ Nie otrzymuje ona wsparcia ze środków państwowych i jest finansowana z opłat rejestracyjnych lekarzy.

¹² Sekcja 6 Ustawy o zawodzie lekarza z roku 2007 (Medical Practitioners Act 2007)

¹³ www.medicalcouncil.ie/Public-Information/Check-the-Register/

¹⁴ www.medicalcouncil.ie/Education/

¹⁵ www.medicalcouncil.ie/Existing-Registrants-/Professional-Competence/

¹⁶ www.medicalcouncil.ie/Existing-Registrants-/Good-Professional-Practice/

¹⁷ www.medicalcouncil.ie/Public-Information/Making-a-Complaint-/Making-a-complaint-about-a-doctor.pdf

¹⁸ www.medicalcouncil.ie/About-Us/The-Medical-Council/

Rejestracja w Radzie Lekarskiej

Prawo wymaga od lekarzy zarejestrowania uprawnień do wykonywania zawodu w Radzie Lekarskiej przed rozpoczęciem praktyki medycznej w Irlandii.¹⁹ W zależności od posiadanego doświadczenia i kwalifikacji Rada zapewnia różne rodzaje rejestracji:

Rejestracja stażystów – dla lekarzy w trakcie pierwszego roku praktyki po uzyskaniu dyplomu medycznego. Pracują oni pod nadzorem w szpitalach uznanych przez Radę Lekarską i są zarejestrowani w Dziale Specjalistów na Stażu Rejestru Lekarzy.

Rejestracja lekarzy nadzorowanych – dla lekarzy pracujących na nadzorowanych stanowiskach, które zostały zatwierdzone przez Zarząd Służby Zdrowia (Health Service Executive, HSE).

Rejestracja specjalistów na stażu – dla lekarzy w trakcie programów specjalizacyjnych, którzy pracują na stanowiskach zapewnianych przez HSE we współpracy z krajowymi organami kształcenia podyplomowego.

Rejestracja ogólna – dla lekarzy, którzy ukończyli roczną nadzorowaną praktykę po ukończeniu studiów medycznych. Mogą oni pracować samodzielnie, bez nadzoru, ale nie mogą tytułować się specjalistami.

Rejestracja lekarzy wizytujących Europejski Obszar Gospodarczy – dla lekarzy będących obywatelami Unii Europejskiej (UE), którzy są zarejestrowanymi osobami wykonującymi zawód lekarza bez nadzoru w innym państwie członkowskim UE. Mogą oni świadczyć usługi medyczne w Irlandii tymczasowo i w sporadycznych przypadkach.

Rejestracja specjalistów – dla lekarzy, którzy uzyskali specjalizację. Mogą oni prowadzić praktykę lekarską samodzielnie, bez nadzoru i przedstawiać się jako specjaliści w jednej z dziedzin medycyny uznawanych przez Radę Lekarską.

Specjalizacje medyczne

Lekarze mogą specjalizować się w ogólnej praktyce medycznej lub w jednej ze specjalności zwykle świadczonych w szpitalach. Listę specjalizacji i informacje o lekarzach je praktykujących można znaleźć w witrynie internetowej Rady Lekarskiej.²⁰

¹⁹ Sekcja 43 Ustawy o zawodzie lekarza z roku 2007 (Medical Practitioners Act 2007)

²⁰ www.medicalcouncil.ie/education/Speciality-Options/

Skargi i zażalenia

Rada Lekarska zajmuje się przypadkami poważnych uchybień w praktyce lekarskiej, które budzą wątpliwości odnośnie bezpiecznego świadczenia usług medycznych. Może ona ograniczyć rejestrację lekarza, co oznacza ograniczenie lub wstrzymanie prawa do wykonywania zawodu lekarza w Irlandii.

Rada Lekarska reguluje wyłącznie zawód lekarza. Nie zajmuje się skargami dotyczącymi pielęgniarek, dentystów oraz innych zawodów związanych ze służbą zdrowia, szpitalami czy klinikami. Rada nie może wypłacić Państwu odszkodowania ani pomóc w dochodzeniu roszczenia o odszkodowanie.

Mamy nadzieję, że niniejsza broszura okazała się przydatna i pomogła Państwu zrozumieć, w jaki sposób możecie zaangażować się w proces swojej opieki zdrowotnej i czego oczekiwać od poszczególnych lekarzy.

Cieszymy się też, jeśli pomogła ona Państwu zrozumieć naszą rolę jako Rady Lekarskiej. W przypadku dodatkowych pytań dotyczących Rady zapraszamy do odwiedzenia witryny internetowej pod adresem: **www.medicalcouncil.ie**.

Notatki:

A series of 25 horizontal dashed lines for taking notes.

Notatki:
